

усвідомлення ними необхідності комплексного формування хімічних знань, вмінь та використання під час вивчення інших навчальних дисциплін створює додаткові можливості для ефективного формування предметних компетенцій з хімії [7].

Висновок. На основі проведених досліджень можна зробити висновок, що студенти медичного коледжу вважають хімію складною, але цікавою і важливою для них наукою. Завданням викладачів є широке застосування міжпредметних зв'язків для формування мотивації у студентів молодших курсів і опанування ними фундаментальних дисциплін.

Література

1. Сурсаєва І. С. Формування професійного мислення майбутніх фельдшерів у процесі фахової підготовки в медичних коледжах: Дисер. канд. пед. наук. – К., 2016. – 183 с.
2. М. М. Рожко, Г. М. Ерстенюк, В. В. Капечук, М. О. Іванців, В. М. Сенцій Компетентнісний підхід у підготовці студентів – медиків // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» МЕДИЧНА ОСВІТА. 2016. № 2.

3. Лисенко Т.А. Міждисциплінарна інтеграція змісту медичної хімії у медичному освітньому процесі / Т.А. Лисенко, В.О. Калібабчук, В.І. Галинська // Матеріали VIII Науково-практичної конференції «Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах», 26-27 травня 2015 р., с. 38.

4. Карпець М.В. Міждисциплінарна інтеграція – основа професійної спрямованості навчання//Світ медицини та біології. 2016. № 4(58). – с. 144.

5. Коритнюк Р. С. Шляхи удосконалення виготовлення лікарських засобів в умовах аптек / Р. С. Коритнюк, І. О. Власенко, В. В. Руденко // Фармацевтичний часопис. – 2007. – № 1. – С. 44–48.

6. Посохова К. А. Викладання фармакології – деякі підсумки і перспективи / К. А. Посохова, О. І. Олещук, О. О. Шевчук // Медична освіта. – 2012. – № 1. – С. 146–150

7. Бабчук Л.Р. Особливості проблемно-орієнтованого навчання на заняттях з медичної хімії // Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю “Впровадження інноваційних технологій в медичну освіту: проблемно-орієнтоване навчання та віртуальні пацієнти» м. Запоріжжя (22 квітня 2015р.) – С. 21-23.

КЕЙС-МЕТОД У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В. Д. Сиволап, О. О. Солов'юк

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Реформування освітнього процесу у вищій школі, у тому числі в закладах медичного профілю, пов'язано з прогресивним розвитком інформаційних технологій, які надають доступ до величезної кількості інформації. В освітньому медичному просторі значну увагу привертає метод кейсів (case-study).

Основна частина. Метою роботи є аналіз інформації щодо використання методу кейсів у викладанні навчальних дисциплін на терапевтичних клінічних кафедрах.

Методика кейсів уперше була використана в 1870 році у Гарвардській школі права [1]. В 1973 р. був навіть створений The Case Clearing House of Great Britain and Ireland, пізніше перейменований в European Case Clearing House, який є лідером по зберіганню й поширенню кейсів [2]. Цей метод освіти в деяких закладах займає до 90% навчального часу [3].

Метод case-study (метод конкретних ситуацій) – спосіб навчання з використанням активного проблемно-ситуаційного аналізу, в основі якого лежить застосування підходу розв'язання конкретних ситуаційних завдань – кейсів (від англ. case – випадок) [3]. Для створення кейсів частіше використовуються приклади, засновані на реальних життєвих ситуаціях, наприклад, дані історії хвороби. Максимальна ефективність даного методу навчання може бути отримана за умови якісного прикладу для створення кейса та досконалої методики навчального процесу.

Ситуаційні завдання готуються на основі фактичного матеріалу для розгляду під час практичного заняття. Основною метою методу кейсів є проведення аналізу конкретної ситуації групою студентів, яка наведена в завданні, обговорення різних варіантів розв'язання даного завдання та обґрунтування найбільш оптимального з них.

При підготовці кейсів використовуватися різні підходи залежно від теми заняття. У якості кейсових завдань можуть бути представлені ілюстративні навчальні ситуації, прикладні вправи, ситуації з формуванням проблеми або без такої, надання будь-яких цифрових даних та ін. Кейси можуть навчати аналізу й оцінці, виробляти навички прийняття рішення, описувати концептуально проблему та її розв'язання. Така різноманітність кейсів визначає відсутність чітких стандартів щодо їх підготовки.

Метод кейсів ефективний при вивченні медичних дисциплін з кількох причин. Істина про медичну інформацію носить переважно плюралістичний характер на відміну від точних наук, оскільки на поставлене питання може бути кілька відповідей, що наближаються до найбільш оптимального у більшому або меншому ступені (наприклад, застосування певного методу дослідження або індивідуального способу лікування).

Під час заняття викладач пропонує розглянути конкретний випадок, показує обсяг необхідних дій, які повинні провести студенти, щоб вирішити завдання та одержати певні навички. Викладач ставить запитання, коментує отримані відповіді, пропонує критикувати їх іншим студентам, направляючи дискусію в потрібне русло. Під час такого обговорення студенти одержують нові знання й навички. В процесі спілкування виникає емоційна атмосфера, коли багато студентів будуть відстоювати свої позиції, чого немає при звичайному опитуванні під час контролю знань. При розв'язанні ситуаційного завдання студенти мають гарну можливість інтегрувати теоретичні знання в практичні навички. Вони повинні не тільки вислухувати різні альтернативні варіанти відповідей, але й зважати на них, що розбудовує аналітичні й оцінні навички. У підсумку зусиллями

усієї групи студентів буде отримано найбільш раціональний спосіб розв'язання по кожному питанню.

Використання кейсів є інтерактивним методом навчання, оскільки йде постійний діалог між викладачем і групою студентів, що підвищує мотивацію до одержання знань, збільшує професійне збагачення студентів, розширення їх можливостей одержання інформації паралельно із традиційними способами (вивчення спеціальної літератури, презентацій, прослуховування лекцій та ін.). Викладач також підвищує свій творчий потенціал, тому що постійно зустрічається з різними точками зору студентів, різними образами їх мислення.

Навчальні кейси повинні відповідати темі практичного заняття, мати необхідний ступінь складності в залежності від курсу навчання, розглядати різні аспекти діагностичних і лікувальних заходів, бути актуальними на момент їх використання (відповідати діючим класифікаціям, наказам, уніфікованим протоколам і т.д.), розглядати стани, що часто зустрічаються в клінічній медичній практиці, стимулювати проведення різних аналітичних етапів розв'язання, сприяти дискусії між студентами, мати альтернативні варіанти правильних рішень для аналізу.

Для розв'язання конкретних завдань, які запропоновані в кейсах, необхідна відповідна підготовка. Необхідні теоретичні знання студенти повинні отримати на під час попередньої самостійної роботи з літературою, прослуховування тематичних лекцій, виконання он-лайн курсів згідно вимог навчальної програми з внутрішньої медицини щодо основних хвороб органів травлення, серцево-судинної, дихальної, ендокринної систем, органів кровото-

рення. Вивчається велика кількість захворювань, методів їх діагностики й лікування за допомогою різних джерел інформації (презентації, відеоролики, дані інструментальних і лабораторних методів дослідження, пацієнти в клініці, методичні рекомендації, нормативні документи й ін.).

Слід зазначити, що методика кейсів не може замінити повністю практичне заняття з клінічної дисципліни. Повинна бути забезпечена робота студентів з пацієнтами в клініці відповідно за темою заняття, незалежно від того, передбачено це в кейсі чи ні.

Висновки. Застосування методу кейсів в освітньому медичному процесі сприятиме підвищенню мотивації студентів щодо вивчення клінічних дисциплін, якості засвоєння навчального матеріалу, покращенню діалогу між викладачем і студентом.

Література

1. Gragg Ch.I. The Case Method at the Harvard Business School / Ch.I.Gragg. – New York: McGraw – Hill Company Inc., 1954.- P.6.
2. Porter L. Management education and development: drift or thrust into the XXI century / L.Porter, L. McKibbin.- N.Y.: Mc Graw – Hill, 1988. – 366 p.
3. Полат Е.С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. вузов / Полат Е.С. ; Бухаркина М.Ю. – 2-е изд., стер. – М : Академия, 2008. - 368 с.
4. Ситуационный анализ, или анатомия Кейс-метода / под ред .Ю.П. Сурмина – Киев: Центр инноваций и развития 2002г. – 124с.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

В. В. Сиволап, І. В. Лихасенко, О. І. Олійник, Л. В. Лукашенко, Н. Ф. Авраменко, С. В. Полівода

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Розвиток вищої освіти належить до важливих завдань удосконалення суспільства. Акцент в системі безперервної освіти ставиться на самоосвіті і самовихованні. Важливим кроком в здійсненні медичної освіти є розробка дистанційної освіти, яка базується на досягненнях і традиціях вітчизняної освіти, науки і національних пріоритетів.

Основна частина. Забезпечення якості освіти з позиції прогнозованих результатів, їх співвіднесення з реальним рівнем досягнень, розробка достовірних, наукових і об'єктивних технологій оцінки результативного й процесуального аспектів педагогічної діяльності викликає необхідність застосування дистанційних технологій у навчальному процесі, оскільки саме вони спроможні вдосконалити всю систему в цілому.

Впровадження в навчальний процес даних технологій на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб є вимогою сьогодення. Жоден з видів діяльності або складний технологічний процес неможливий сьогодні без застосування комп'ютерної техніки, яка дає якісно нові можливості для їх подальшого удосконалення.

Професійна підготовка майбутніх фахівців – медиків також неможлива без використання комп'ютерної техніки. Пильну увагу кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб приділяє глибокому вивченню різних методів обстеження

хворих та оцінюванню отриманих результатів, тому цілком логічним етапом розвитку системи навчання стало створення онлайн-курсу.

Структура онлайн-курсу включає створення проекту сценарію та його наповнення навчальними елементами. Безсумнівною перевагою онлайн-курсу є можливість анімації різних схем, малюнків, відеозаписів, що дозволяє більш наглядно ілюструвати процеси, які описуються в змісті заняття. Поряд зі створеним онлайн-курсом на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб використовуються навчальні комп'ютерні програми: контролюючі та навчаючі.

Контролюючі програми включають тестові завдання та тестові питання, що дозволяє оцінити ступінь засвоєння матеріалу. За умов правильних відповідей на контрольні питання, студенту дозволяється перейти до вивчення наступної теми, при неправильних - повернутися до попереднього матеріалу. Така система безперервного контролю навчання дозволяє точніше оцінити ступінь засвоєння матеріалу і добитися більш високої якості знань.

Навчальний процес на кафедрі сьогодні будується таким чином, що дозволяє забезпечити підготовку студентів, які володіють не тільки теоретичними і практичними знаннями але й розвивають клінічне мислення.